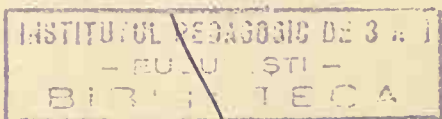

VALURI ALINATE

VALURÎ ALINATE

— DE —

CARMEN SYLVA

TRADUCERI DE
GEORGE COȘBUC

BUCUREȘTI

„Minerva“ Institut de arte •
grafice și editură
6, Strada Regală, 6
1906

CÎNTECE ȘI SONETE

RĂMAS BUN

În surele-î văluri de ceață
Stă Rinul și-adoarme 'nvălit —
Eū plec azi prin lume departe,
Eū plec, că mi-e visu 'mplinit.

Nimic nu se simte prin zare,
Nici luntre, nici sunet, nici pas,
Și-o bură ca roua se lasă
Prin noaptea cea fără de glas.

Și 'n liniștea asta de templu
Puternic vai, iat' a bătut
Și ceasul plecării, ca moartea
De jalnic, ca moartea de mut.

Rar zuzue Rinu 'n restimpurî,
Cad picurî din ceață mereu,
Sint multele lacrimî pe care
Vaî nu le pot plînge azi eû!

De-ar fi măcar recî ca și riul,
Ca negura de-unde-aû pornit,
Dar ele-mî ard sufletul, Doamne,
Fierbinți ca și fierul topit.

Curgî, Rinule, 'n pace de-apururî
Și-adio! Pe noul meu drum
Eû intru, sărmana, 'n viața
Cea plină de trude de-acum!

TREI TOVARĂȘI

Trăiam, tovarăși dragi, uniți mereu,
Bătrînul codru, cîntecul și eă
Și Rinul nostru cel cu mîndre maluri,
Prin nopți cu lună cite nu visam:
Cînta pădurea 'ncet, și eă cîntam,
Și Rinul murmurînd cînta din valuri.

Dar soarta mea voit-a să pornesc
În larga lume-o casă să-mi clădesc,
O cas' a mea departe 'n țări străine.
«E greă să-ți lași iubiții și să pleci —
«Tovarăși dragi, vă las de-acum pe veci
«Tovarăși dragi, veniți și voi cu mine!»

Dar codrul mî-a răspuns: «Noi te iubim,
Dar prea sintem bătrîni ca să pornim

Pe-un drum așa de lung în lumea mare!»
Și Rinul, el mî-a zis: «Eû curg mereû
Pe-un drum ce-l am; rămîi pe malul meû!
Ce vreî acolo 'n neagra 'ndepărtare?»

Eû, biata am plecat pe lungul drum;
La Dunăre departe sînt acum,
Departea-ai, într'alte lumî străine.
Dar iată, că privind în jurul meû,
Te văd zîbind, tovarăș drag al meû,
Tu, dulce cîntec, ai venit cu mine.

RĂTĂCIRE

Întreagă viața mea am vrut
S'aduc tot bucurie —
Dar ei cereaŭ dintru 'nceput
Să fac ce nu m'am priceput
Și nu-mi plăcea nici mie.

Nici cînd n'aŭ vrut să fiŭ, n'aŭ vrut
Să fiŭ ce-am fost născută,
Și-acum și daruri ce-am avut
Și tot norocul mi-e perdut
Și inima pierdută.

Trăiască 'n pace-acei ce-aŭ vrut
Să fiŭ așa isteață —
Cai negri la un car tăcut
Și ca pe-un biet necunoscut
Mă scoateți din viață!

CÎNTĂREȚUL

Cum nu poate sfintul soare
Să 'nceteze-a sa lucire
Și nici norii să reverse
Ploaia verii pe pămînt,

Precum apa din izvoare
Iese și 'n neconținire
Curge 'n riū, și miī de riurī
Duse cătră mare sînt,

Său iubirea doritoare
Precum fuge spre iubire,
Tot așa pe-o lume dragă
Trebue și eū să cînt.

FURTUNA PRIMĂVERII

Cînd geme și urlă și tună
In Martie cerul cu ploă
Sosește 'n stîrnita furtună
Din nouă primăvara la noi.

Ieri toată mînia naturii
Urlat-a 'n văzduhul cu nori,
Iar astăzi copacii pădurii
Staă veselî cu proaspete flori.

Dar omul cînd fost-a sărmanul
Strivit de furtunile reci,
El nu mai re'nvie la anul,
Și nu mai dă muguri în veci.

S'aũ dus primăverile-ĩ, toate,
Și iarna-l acopere grea,
Nici vînt și nici soare nu poate
Zăpezile frunții să-ĩ ia.

CÎNTEC

Bun atîta de n'ar fi
Vinul pe cît este,
Noi de veselie-am ști
Numai din poveste.

Și frumoase-așa cunî sînt
Să nu fie fete,
Ce-ai găsi pe-acest pămînt
Scump și drag, băete ?

De n'ar fi în suflet foc
Iar în gurî cîntare,
N'ar fi 'n lume ris și joc,
Numai întristare.

Dar fiindcă sînt și-aŭ fost
Toate, și-aŭ să fie,
Crede-mî că-î nebun de prost
Cel ce nu le știe.

SONET

CS 508172
☺, stăi și-ascultă vesela cîntare
De paseri, miî, prin cîng și pe cîmpie:
Se bucură de flori, că iar învie,
C'așa-î de mîndră lumea asta mare.

Așa crezi tu? Ascult' acum că pare
Un trist suspin cîntarea 'n colivie,
Ea-și cîntă, vai, durerea ei cea vie
Că-î prins' aici, nu liberă prin zare.

Acum greșești din nou! O, nu. Ea cîntă
Fiindcă-î este dat spre cîntec ciocul,
Orî este roab' aici, orî că s'avîntă

Prin norii suri și nu o 'ncape locul.
Ea cîntă că-i poet. Aceeași sfîntă
Putere e că arde 'n lume focul.

L U P T Ă

Ⓓacă sînt poet și eă,
E, c'am biruit în luptă
Cu oștiri întregi de Demonii,
Cu puteri, vai, și-ale lumii
Și-ale sufletului meu.

Ale focului văpai
Arser' ale mele gene,
Și de sînge eă sînt cruntă
Și-albă și de spuma mării
Și strivită de-oamenii răi.

Moartea 'n crîncenul războiă
Vai, imi fuse-așa de-aproape.
Iar în ochii mei ce arde
Și ce fulger' așa jalnic:
Asta n'o 'nțelegeți voi!

CÎNTEC DE CLOPOT

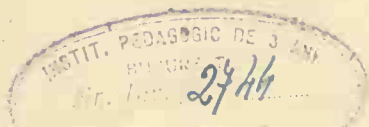
În clopot a limbii bătae
Vestea că-i la mijloc de zi.
Un pom de Crăciun în odae.
Așa-mi începuî eă cărarea,
În pieptul meu tînăr suflarea
Așa se urzi.

Și ger pe cîmpiile ninse —
Un inger, de-asupra-mi plecat
Privindu-mă, mîna mi-o prinse.
Stringîndu-mi-o 'n mînile sale.
Și rar și c'un zîmbet de jale
Vorbi 'ntunecat:

«Prin noapte și crivăț pierdută
Pe lungi și spinoase poteci
De-amarul vieții bătută
Urmează-ți cărările sorții;
Prin spaime și pînde-ale morții
Senină să treci!

«Să iaî veselia cu tine!
Și 'n cîntec de clopote-acum
Pornește, și luptă-te bine!
Să nu te 'nspăiminte cărarea,
Și-apururi să-ți fie cîntarea
Tovarăș pe drum!

Și 'n ziua-ți din urmă, cîntarea
De clopote tainic venind
Din cer, să-ți aducă 'mpăcarea,
Ca biata ta inimă — toată
Topită de jale — să poată
S'adoarmă zîbind!»

SONET

Dar ce-î întreg talentul tău, cînd tu
N'ai nici puteri de-a vrea, nici energie?
Drumeţ şovăitor ce 'n veci nu ştie
Nici unde este-acum, nici unde fu.

Ce-î dacă e vulcan şi 'n el avu
Cumplitu-î foc? Orî-cît svîrli 'n minie
Şi-orî-cît pămînt de spuză-î nins să fie,
Puterea firii tot nu-î geniu, nu!

Acel ce sie-şi focul şi-l robeşte
Şi 'n forme ştie-a 'nvecînici turnate
Văpăi, şi-acel ce plăzmuind sileşte

Să se 'ncovoaiie fierul care-l bate,
Și-al cui ciocan creiază cînd lovește —
Aci-î maestrul celor admirate!

FURTUNA ZICE...

Furtuna zice : Eū cunosc
Pe oameni că le sînt dușmană !
Iar bruma zice : Ii cunosc
Și eū, că 'n suflet le fac rană !
Dar soarele rîdea : 'i cunosc
Mai bine eū, că le daū hrană !

RUGĂMINTE

Mai ia-mă 'n poală, mamă dragă,
Că-î noapte-acum de tot,
Și-așa-î de lung și larg iatacul —
Mi-e somn de nu mai pot.

Să-mî cînți și cintecul de-aseară,
Să-mî spuî și basme-apoi
Cu smeî, să ne sbirlim iar, mamă,
De frică amîndoi.

Și cînd mi s'or inchide ochii
Ușor tu să mă puî
În pat cum faci cînd stînd plecată
Zici : puiul mamei, puiū !

STATUIA DE MARMURA

Ah, idolul, iar și iară!
Iadu 'n drumul nostru-l scoase —
De-î ca noi, un trup cu oase,
Rușinat atunci să piară!

Să vedem de plînge-orî țipă
Și de rane dacă știe.
Cînd il vom lovi 'n mînie
Sfărîma-se-va 'ntro clipă.

Sboară pietrele dușmane,
Și-orî și unde-o piatr'ajunge
Alba marmur'o străpunge
Și 'n adînc deschide rane.

Sînge 'ncepe să răsără
Și pe piatră se prelinge :
Și pe ea o poți învinge
Și ea sufere-așa dară !

Ei s'opresc și se 'nspăimîntă —
Gura lor din nou zîmbește
Și, senin, în ei sporește
Gîndul orb care-î frămîntă !

Sînge acum în bună pace
Mult din zeci de rane pică ;
Nici un gemet nu ridică
Pieptul ei, și gura-î tace.

Ah, și ochii-asudă sînge
Peste-obrajii albi. De-odată
Cade gloata 'nspăimîntată
Și 'n glas mare 'ncepe-a plînge.

Insă ruga li-e deșeartă !
Inima ce-a fost făcută
Piatră 'n chinul ei, stă mută :
Nici n'acuză, nici nu iartă.

V I S

Și eu aș vrea să fiu regin'odată
Și eu! De-ar fi coroana mea de flori,
A ei podoabă roua cea din zori
Și-a mea manta din curcubeu lucrată.

Și carul meu de-ar fi un nor frumos,
Să am ca mareșal al veriî soare,
Și nouă muze damele de-onoare
Și-așa din cer să văd eu lumea jos.

Păduri și arte-apoi și tu Poveste,
Să fiți al meu regat, și tot ce este
In lumea asta gând frumos și sfint
Și leagă om de om pe-acest pământ.

Dar dac'acestea nu le pot avea
Și dacă și coroana este grea,
Mai bine-aș fi isvorul cel din vale
Să plîng vorbind cu florile din cale.

FLUTURI SĂRUTÎNDU-SE

Cu gene 'ncins-a ochii tăi
Cel ce-a creiat din veci iubirea,
Iar eî sclipiri de soare-aû prins
Şi-un fulger umed li-e privirea.

Cu drag eû genele-ţi ating
Cu genele-mî de tremur pline,
Din ochi clipesc aprins şi des —
Şi ast-fel te sărut pe tine.

Bătînd din aripî, cînd ne sînt
Unite-aprinsele pleoape,
E par'că soarele-ar luci
Şi 'ntr'însul ne-am uita de-aproape.

Atunci eū sorb în ochii mei
Privirea ta, și mă 'mpresoară
Scînteī, un rîu adinc de foc —
Iar genele mi se scoboară.

Se face noapte 'n jurul meu!
Eū pier în stîngerea clipirii,
Bătînd din ostenite-aripi,
Topit de flacăra iubirii.

LA SÎNUL MAMEI

A mea inimă-î isvorul
Cel ce viața-ți dete:
Nesecat să-ți potolească
Nesfîrșita sete.

Singele-mî e roua care
Floarea mi-o stropește,
Ca să 'nalțe 'ncet căpșorul
Pină-mî înflorește.

Caută mîna-ți hrănitorul
Sin ca să-l desmerde;
Ah, din ochi, de fericită,
Mama ta te pierde.

Și suspini și sugi cu zîmbet
 Și-ai tăi ochi întreabă —
Nu ești bun, s'o știi, pe lume
 Bun de nici o treabă!

Nici nu te iubesc! Ei, Doamne!
 Tu zîmbești, ștregare,
Când zîmbești, e par'că faptul
 Zilei ce răsare.

Iar gropițele'n obraji
 Albi și ca de spume,
Nu sînt flori așa frumoase
 Nicăiri pe lume!

Cînd îți gîngurește glasul
 Vorbe să frămînte,
Harfă nu-î, nici glas de inger
 Mai frumos să cînte.

A mea inimă-î isvorul
Dulcei vieți din tine ;
Tu-mi ești Dumnezeu, iar asta
O înțelegi tu bine !

NEGURĂ

Supt cer senin plutește-ușor
O negură, spre-apus, spre-apus.
Un brad stă singur, visător,
Și-ar vrea să fie-odată nor
Și el pe sus.

Din cer ea vede-amaru-î chin,
Și-aripile încet îi cad:
Din zarea largului senin
Ea vine-'acum, se lasă lin
Spre bietul brad.

Acu-l sărută buze moî,
Și-așa de mult l-aŭ răcorit.
Din ochii suri ea cerne ploî,
Și 'n păru-î umed blind apoî.
Ea l-a 'nvălit.

El n'a 'ndrăsnit nici un cuvînt
Să-î zică, nu! El e barbar —
Ea pleacă 'ncet pe-un val de vînt;
El stă și plînge din pămînt
Spre ceruri iar.

V Î N T U L

Pădurea este-o liră
Iar vîntul cîntăreț,
El cînt' așa isteț
Că toate 'n jur se miră.

Tot spune nerugat
Și cîntece și glume
Și ce-a văzut prin lume
Și pe-unde-a alergat.

El plînge 'ntii cu 'ncetul,
Cu hohot plînge-apoi,
Plîng jalnic amîndoi
Și lira și poetul.

Ascultă 'n vale-acum
Și spumegă isvorul,
S'apropie și norul
Și'și uită că-î pe drum.

Și flori și ierbî cu multă
Durere-acu 'și șoptesc,
Din deal se pomenesc
Și stincile c'ascultă.

Și toate dinprejur
Uimate staă și-admiră,
Cînd e pădurea liră
Și vîntul trubadur.

SONET

Prezum lumina unui singur soare
Prin lumea 'ntreagă-și răspîndește focul,
Chemînd la viață nouă pe tot locul
Puterea cea'n etern renăscătoare,

Se luptă 'n veci prin nori să se strecoare
Și 'n văi și munți și 'n codrii vezi tu jocul
Lucorii ei ce-aduce iar norocul
Rogatei toamne-a-tot-dăruitoare :

Un suflet mare tot așa învie
Cu sfîntu-î foc ce 'n juru-î răspîndește
Pe cei ce stau pierduți în letargie,

Nu vrea să facă robî și nu orbește,
Că el e creator nici el nu știe,
Dar singur Domn el totul stăpînește.

E I

Tu din soare scoborită n'ai avut pe semne soare
Cit voiai pe lumea asta, ca 'n lumină să petreci:
Pasere cu sborul grabnic ce se duce călătoare
Ca să nu mai vie 'n veci!

Ah, dar flori erau destule, și cîntări pe-această lume
Ca să-ți fie drag pămîntul unde îngerî te-aū adus.
Dar te-aī dus ca și mirosul unei flori, tu dulce nume
Ca să fii de-apururi dus!

DE-ATÎTEA ORI...

De-atitea ori spre odăița
Copilei eă mă'ntorc privind —
Tresar și vreaă să plec s'o prind,
Că 'n fugă intră iar fetița
Pe larga ușă chiotind.

De-ai fi și 'nșelător vederii
Un chip de mort, și mut ai sta:
In ori ce chip te-ai arăta
Să nu te temi tu că mă sperii,
Copilă, cu ivirea ta.

N'aș întreba ce dor te poartă
Și n'aș șopti nici un cuvânt
Spre-a nu te risipi tu 'n vînt,
Dar aș uita că nu ești moartă
Și moart'aș crede eă că sînt.

Mi-ai face-un semn ca din aripă
Și iar ar trebui să plecî —
Eū te-aș privi cu ochii reci,
Dar vai m'aș sătură pe-o clipă
De tine cea pierdută 'n veci.

D Î M B O V I Ț A

Dulce e și fărmeacă
Dimbovița, apa ta —
Cel ce te-a băut odată
Vecinic tot la tine-ar sta.

Am băut din tine poate
Prea cu mare drag și eă,
Că 'ngropăi în tine toate,
Viața și norocul meă.

M'ai legat tu, dulce nume,
De-al tăă mal tu m'ai legat
De cind doarme-aci 'ngropat
Ce-am avut măi drag pe lume.

ÎN TREBARE

Speriat de chinul tău tu te bocești
Ah moarte, vai ce nendurată ești!
Eă însă zic, și nu-mă acopăr fața:
Cu mult mai nendurată este viața!
Nu vezi pe-atîți cari făr'de vină pier?
Vai lumea noastră are legi de fier,
Condamnă tot, nici cînd nu dă iertare!

Trăim întrînsa, între oameni mici,
Și ce-ajutor găsim pe lume-aici
Din partea lor? Ei n'au nici o 'ndurare.
Din cer noi cerem tot, orî ce-am voi,
Și-apoi copilărește-avem credința
Ca Tatăl sfînt ne va 'nvoi dorința
Chiar și atunci cînd El, spre-a ne-o 'nvoi

Cu voia și-ar călca eterna-î lege.
Dar El e bun ! De ce nu și atunci ?
Cînd noi călcăm eternele-î porunci,
El însuși — cel ce toate le 'nțelege —
Ne bate-așa de rău spre-a ne 'nfrîna
Și 'n pulbere ne cere-a ne 'nchina.
De ce se 'nchide El, cel bun și mare,
Intr'astfel de 'ngrădiri, dintru 'nceput,
De noi cei slabi ? De ce ? Orî poate-a vrut
A fi chiar însuși El făr' de 'ndurare ?

SONET

Eu zic: «Și sînt bătrînă!» rîd — firește —
Amabil toți. Atît pot să 'nțeleagă
Și ei, că eu mă bucur cînd ei neagă
Că și pe mine vîrsta mă 'nalbește.

Precînd eram copilă, nebunește
Sbura luntrașul făr' de-a sta s'aleagă
Rîu lin de rîu cu stînci, și-o viață 'ntreagă
Credeam s'alerg așa, copilărește.

Acum pe-adînc de mări pilotul pasă —
Eu văd că navei nu-î mai sînt stăpînă,
Iar valul, de-orî și unde-ar fi să iasă,

Din Nord ori Sud, e joc ce'n voe-o mină,
Și 'n urmă-mi nava nici un semn nu lasă —
Veghez acum și plîng, și sint bătrîna !

PĂMÎNTULUI

Văi ce durere 'n suflet,
Pămîntule, tu porți —
De mii de ani tu singur
Îngropi copiii morți.

Și-așa de multe lacrimi
Tu plingi de mila lor,
Din cer să-ți fie Domnul
A-tot-îndurător.

Dar cîți copii la sinu-ți
Mereu tu ai să strîngi
Și mii de ani, Pămînte,
Vai cit o să mai plîngi!

REGINA

Cum, Doamne, să mă pot și eu
Avea talent? Să pot și scrie?
Dreptate-ar fi să-mi dea chiar mie
Vr'un dar divin prea-dreapta soartă?
Prea mare-ar fi norocul meu!

Eu sint doar' o Regină!

Eu, suflet bine educat,
Cum pot să simt mă omenește?
Cînd nu mă 'nteresez, firește,
De-atîția mulți ce mă 'nconjoară
Frumos gătiți ca la palat.

Eu sint doar' o Regină!

Și griji? Ce griji să am, ce zor,
Cînd am și haine cum îmi place,
Și ori și ce-aș dori pot face?

Eū nu știū ceasul morții, însă
De foame știū că n'am să mor,
Căci doară sînt Regină!

Nici nu pot suferi să-mi spuī
Fățiș un adevăr vr'odată,
Beaū vinul laudei ce 'mbată,
Iar în urechi spre-a nu 'nțelege,
Bumbacul lingușirii-l puiū.
Eū sînt doar' o Regină!

Și versuri? Mă 'ncumèt la scris?
Poetul trebuie, cît poate,
Să simtă și s'observe toate,
Trăind în vălmășagul lumii —
Iar eū trăesc în basm și 'n vis,
Căci doar sînt o Regină!

Toți strigă «ura!» 'n jurul meū,
Se 'nchină toți ca la icoană;
Pe cap, dorm noaptea cu coroană
De aur, ziua staū pe tronu-mī
Zimbind prea-grațios mereū,
Căci doar sînt o Regină!

LIMPEZIT

Că rid și spun povești și par
Tot veselă, firește
Nu-mi crede nimeni cit amar
Pe-ascunsul m'otrăvește.

Voï credeți că eū pot să cînt
Mereū, după plăcere,
Dar vai, nu știți că'n suflet sînt
Strivită de durere.

În noaptea rece-a lui, la fel
Și vinul tînăr pate:
O, cum ar măi fi curs și el
Pe plac în libertate!

O, cum ar mai fi ris el, cum,
Cu chiot și cu glume,
Dar noapte-a fost, e noapte-acum
Și nu mai vede lume.

Acum, gustindu-l, stați la sfat,
Privindu-l cătră soare,
Știți voi, cum spumega turbat
Să sparg'a sa'nchisoare?

Cum singele-î fierbea cătînd
Să afle-un loc să iasă —
Acum el are gust, e blind,
Și are-arom' aleasă.

Acum într'insul toate tac,
Și nu se mai frămîntă,
Acum visări și glume-î plac
Și tinerii ce cîntă!

Și numai cînd v'ați prea aprins,
Măi fierbe, o clipă rară —
În suflet el e robul prins
Dar rege e pe-afară!

DOR DE-ACASĂ

Bătrîna casă 'n colț de drum
Maî stă cum o știu eû?
Maî iese-alene seara fum
Din coșul ei? Și trec și-acum
Drumeți pe-aici mereu?

Și podul umblător, sunînd
Pe lanțul lui cel gros?
Iar carele, poveri ducînd,
Maî scîrție pe pod trecînd
Greoaie 'n sus și 'n jos?

Și clopotele 'n turn maî aû
Tot glasul de demult?
Uitat-aû ele ce-mî cîntaû?
Ah, une-orî pe gîndurî staû
Și-mî pare că le-ascult!

Maî e pe drum miros de teî ?

Maî sînt copii în sat

Să scurme praful după ei ?

Bărbați în bluze, și femeî

Cu șorțul lor curat ?

Maî e de vrăbiî parcul plin ?

Fintînele maî curg ?

Maî plînge codru 'n freamăt lin ?

Și șlepurî trec și-acum pe Rin

Din zori până 'n amurg ?

Iar oamenii tot veseli sînt ?

Curg glumele șiroiû ? —

Trimiteti-mî, vă rog, pămînt

Și apă de la Rinul sfînt,

Și-o vorbă de la voi.

Și dragul timp ce-l petrecuî

Copil pe cînd eram,

Și sufletul cu focul lui,

Și cîtă veselie-avuî

Și vecînic n'o s'o am !

A R T A

Tu ești bolnav, și rana ta afundă
Pe care-ai lumii mulți nerozi ți-o dară,
Tu nu mai poți să duci a ta povară
Și-un veac întreg trăiești într'o secundă.

Robit tu gemi, nu pot să-ți mai pătrundă
În temniță cîntări de primăvară,
De mult, a plînge ochii tăi uitară —
In marea artei vin' de te scufundă!

Așa-i de cald în ea, și-așa-i de bine,
Și-i limpede-al ei val, și 'ntr'aurit;
Și iar va crește inima din tine.

Spre arte-aleargă, luptător trudit,
Și proaspăt sînge veî simți prin vine
Și veî trăi din nou, rentinerit.

BALADE ȘI ROMANȚE

MONUMENTUL

Pe-al lor poet, pe cel măi drag al lor
Poet, pe Burns, cu plins îl îngropară,
Dar dulcele lui vers trăia 'n popor
Și toți doineaă cîntările-î prin țară
Și-acum — prinos al celor mari cînd mor —
Iubiții săi statuia i-o 'nălțară.

Poporul s'adunase-acum. De sus
Vorbi apoi un domn, de pe tribună
De Burns, de viața lui, ce foame-a dus,
Cum l'au lăsat ai săi scîrbit s'apună,
Iar despre nemurirea lui a spus
Cuvinte lungi de-aici pînă la lună.

Cu ochii umezi și smerită sta
Bătrîna mam'a bardului, de-oparte,
Și da din cap mereu și asculta
La cel ce le vorbea ca scrise 'n carte,
Iar une ori cu lacrimi mari ofta :
Îți fac, Robert, și ție domniî parte !

Dar cînd în urmă pînzele-aû căzut
Și ea văzu că 'n locul lor rămîne
Un chip cioplit, cu hohot a 'nceput
Să geamă pieptul jalnicei bătrîne :
«Vaî dragul mamei drag, tu ce-aî cerut,
Și ce ți-aû dat ! O piatră 'n loc de pîne.

FURTUNĂ

N'am unde prin lume-al meu cîntec să-l port,
Prea strimt mi-e spre stele și-al norilor cort —

Vreaū loc de-alergare !

Prea fără putere al sferelor cînt,
Și-abia mormăește sărmanul pămînt —

Vreaū vuet măi mare !

Se mișcă și soarele-a silă pe sus,
Și-î leneș pămîntul cum nu e de spus —

Voiū face să sune !

Iar luna adoarme pe drumu-î ceresc,
De leneșe stelele-abia măi clipesc,

S'alerge nebune !

Văzduhul e blind și răsufă domol,
Hei, dragule-al meu, o să dau un ocol
 Cu urlet, prin tine!
Haid' vino la joc și te sbate pe plac;
Intreaga orchestră eă singur țî-o fac,
 Că suflu eă bine!

Văd colo o fată cum trece prin văi,
Ea nu știe înc' a privi la flăcăi,
 Dar trebuie-odată!
Eă părul i-l smulg și prin haina-î mă joc
Pe urm'o 'nvirtesc ca sfirleaza pe loc —
 Sărută-mă, fată!

E netedă marea și luciui e lin
Și-așa-î de sătulă de cerul senin —
 Te sbucium eă, mare!
Și iat-o cum urlă, cu spume fierbînd
Spre cer cu minie mari unde-aruncînd,
 Sbătută 'n turbare!

Pe unde trec eū se răstoarnă păduri,
Rup pomii, descoper și case și șuri:

Pe lume sint unul!

Iar cînd fug de mine fricoșii copii,
Eū intru pe hornuri și fac nebunii

Și rîd ca nebunul!

COPACUL

Țaldul soare-al veriî țese-acum ferice
Fire lungî prin aer, tort de-argint curat;
Bate-o dulce boare cîmpu 'nrourat
Legănînd prin lanurî aurul din spice.

Frunzele gătite ca de sărbători
Rîd, pe spate vesel capul și-l aruncă —
Un copac, el singur, gol de tot pe luncă
Stă 'ntratita lume de cîntări și florî.

N'are bucurie nicî de vînt și ploae,
Nicî de cînt de paserî, nicî de cuib cu puî;
Din podoaba 'ntreagă a vieții lui
Nu-î rămase bietul nicî măcar o foae.

Ce rușine, Doamne! Cît de bucuros
Tu te-ai duce, duce să te-ascunzi departe
Prin pustii cu neguri, printre stînci deșarte,
Orî să vie vîntul să te-asvîrlă jos.

Dar el stă, sărmanul, stă 'nrădăcinat —
Iată vine-un fulger și-o să mori! Nu plinge!
Nu! Veni furtuna vai, numai spre-a frînge
Crengi din el, lăsîndu-l și măi rușinat!

ÎNAINTEA FURTUNII

Pe-a ta inimă cu capul
Și ținindu-mă mîna 'n mînă,
Văd cum vîntul nava-mă mînă
Cătr' un mal necunoscut.

Să nu zici: Eî, lasă moartea!
Eû o văd, o văd cum vine;
Vai, pe-al meu copil, știu bine,
N'am de-acum să-l mai sărut.

Cît am plîns pe albu-î leagăn,
Puiul mamei și odorul —
Pină-mi culci tu puișorul,
Ceasul meu va fi bătut.

Spune-î, că-l aştept în ceruri
Cum l-am aşteptat odată
Pe pământ, şi ce 'ntristată
Moarte-avui că m'a pierdut !

Dacă vei lua pe alta,
Blind să-î fii, şi bun, ca mie ;
Şi să-î spuî c'o rog să-ţi fie
Credincios sprijin şi scut,

Ca o mamă ea să-mi crească
Pe copil, drag ca lumina,
Ca-şi-cînd vai ea, străina,
Şi nu eû l-aş fi născut.

Spune-î c'o salut ca soră,
Şi că-î las frăţeşte locul
Şi cu drag îi las norocul
Cel mai scump ce l-am avut —

Vai, nu da din cap, iubite!
Floarea mea peri de brumă,
Credincios pilot tu du-mă
Cătr'un mal necunoscut.

CORBII

Pe câmp troene de zăpezi
Cit poți să vezi cu ochii 'n jur,
O 'ntinsă pînă de catarg
Iți pare cerul sur.

Și ninge 'ncet cu fulgii mari —
Un pom stă singur strajā'n zari
Și cumpăna unei fintini
Ce-o vezi din depărtări.

Nici vint, nici sunet, nici un glas,
Iar câmpul nesfirșit de 'ntins
E tot atita de grozav:
Un mort pe care-a nins.

Sosește-un stol de corbă-acum,
Flămînză și slabă și fără glas
Și-abia sburînd se lasă'ncet
Pe pom și fac popas.

Nimic de hrană! Totu-i alb
Sub cerul nemilos și scund —
Acei ce se mai pot mișca
Prin scorbura s'ascund.

Se strîng, se'ndesuesc cîți aū
Pe-o creangă loc, și staū, dar ea
Trosnind se'ndoe, scuturînd
Povara ei cea grea.

Tăcut se vede-acum pe cîmp
Venind c'un mort un biet convoiū;
Trag sania greoaie 'ncet
Cu trudă patru boi.

Și'n sanie-un sicriu sărac ;
Nici flori, nici cîntec, nici popor —
Prin sura ceață vin mereu,
Și 'n urma tuturor

O mamă 'n sănioara ei,
Și geme-adînc, dar fără plîns,
Și 'n palme pe genunchi, de-amar,
Iși ține capul strîns.

Iar cel ce mină stă tăcut.
Privesc cu jale corbii 'n jos :
«Ei duc se'ngroape-un mort ! De-aici
N'avem nici un folos !

Adînc îngroapă griul lor,
Adînc pun mortul în pămînt !
Și nu ni-l daŭ ! Și noi murim
De foame !—Avari ce sînt !

«E mort acum și nu ni-l daū !
Al nostru țipet e'nzadar —
Și ninge, ninge tot măi mult,
Amar de noi, amar!»

Convoiul a trecut. Și mut
Stă nemișcat flămîndul stol,
Nici glas în jur, nici vînt, nimic,
Ci cîmpul mort și gol.

Cad fulgii, cad, sub văl de-argint
Pe morții corbî îi învălesc,
Și-adinc sub nea'n pămîntul cald
Viețile 'ncolțesc !

MĂIMUȚA 'N COLIVIE

De fier aceste gratii, și-amurg și aer greu,
Și-atiția cască-gură de-avalma 'n jurul meu.

Rizînd ei vreaū să vadă mereū truditu-mî joc,
Cu bețe mă 'ntărită să nu staū la un loc.

«Cum seamănă cu omul! Și-urită e!» Și staū
Privind cum hărțuită din colț în colț eū daū.

Voī rîdeți făr' de milă și lacomi de privit,
Pe cînd eū, biata, tremur cu suflet istovit.

Vai, veseli palmierii în minte cînd îi am
Și mindrele liane pe cari mă legănam

Sint trist' atunci de moarte, nu văd nimic, nu știu—
Voi rîdeți și mai tare, strigînd în rîs: Musiū!

Și ca prin vis a voastră injurie-o aud.
O, de-aș mai fi vr'odată prin codrii mei din Sud!

Iubită fuī, ferice, sārind din pom în pom
Și nu mă găsea nimenī uritā ca un om.

Simt negurile morții pe ochii 'ntunecați —
Aveți de mine milă și 'n pace mă lăsați!

De fier aceste gratii, și-amurg și aer greū,
Și-atîția cască-gură de-avalma 'n jurul meu!

PROMETEU

Voi rușinos m'ați ținuit
În lanț, pe-un aspru colț de stincă ;
Deorice odihnă sint răpit
Și simt în pieptul meu rănit
Durere-adîncă.

Turbat de ură, tremurînd
Și chinuit de-a mea iubire,
Uitat de oameni în curînd,
Gonit de Zei, ne măi sperînd
Vr'o mîntuire,

Eû trebuie să mor mereû
Într'o eternă agonie :
Cu toate-acestea sint tot *ei*,
Cel ce-am zidit ca Dumnezeû
Făptură vie!

Răsbunători voi m'ați legat
Și mi-ați ales anume locul
Spre-a fi măi mult căznirii dat —
Și eă? Eă rîd că vi-am furat
Din ceruri focul.

Mîncat de viă, durerea grea
Eă vreaă s'o schimb în ușurință,
Și eă tot eă voiă rămînea
De-apururi, prin tăria mea
În suferință.

MAMA VITREGĂ

Ce-am zis eă? «Mi-e drag copilul,
Drag, de par'c'ar fi al meu!»
Ah, am zis, dar mai 'nainte
De-a fi mamă însămi eă.

Păn' a nu avea pe brațe
Îngerașul care-l am —
Da, atunci! Nepotolită
Zi și noapte-l desmierdam.

Incepu să-mi zică inamă
Și muriam de dragul lui!
De mi-ai da tot bunul lumii
Nici odată n'am să-î spui

Că-î orfan, și nici odată
N'o să știe că-î străin,
Că e moartă mă-sa biata,
Și că e de milă-l țin.

Da, am zis, dar mai nainte!
Astăzi cînd sînt mamă eă,
Imi iubesc pe-al meu drăguțul,
Mult mai tare, că-î al meu.

Eă acum știu ce-î iubirea,
Și credeam c'o știu de-atunci!
Doamne, ce de fericire
Poți tu 'n suflet să ne-arunci!

Vai de ea, sărmana-î mamă,
Milă 'mă-e de ea acū —
Căci așa de scurtă vreme
Parte de copil avu!

Nu! Mi-e drag și-acum ca ochii
Tot de-al meu e mi-l socot —
Să se facă numai mare,
Și-am să-î spui de mă-sa tot!

Ei, sărmanei mame moarte,
I-ar fi cerul prea pustiū,
Dacă i-aș fura iubirea
Bietului ei singur fiū.

Cind o va chema pe nume
Voiū gîndi la jalea ei,
Și-o să-mi fie drag ca ochii
Fiul alteia femeii!

COPILUL EÎ

Çumplit năduf în aer —
Palatu-î răcoros
Și-ospățul curge vesel,
Și regele-î voios.

Prin alba-î barbă mîna
Și-o plimbă 'ncetinel,
Iar tînăra regină
Stă 'n scaun lingă el.

Lumină-î este fața,
Rîu negru părul eî,
Iar ochii mari și-albaștri
Cuptoare cu scinteî.

Acum cu mină întinse
Venind mai mult tiptil
Încet pe sub părete
Răsare un copil.

Regina 'ngălbenește,
Iar regele-a oftat:
«Ferice-o lume 'ntreagă,
Eă singur întristat.

«Ce rău făcut-am, Doamne,
Că mina-ți m'a ajuns?
Vai, zi și noapte judec
Și n'aflu vr'un răspuns.

«El orb! Și eă mă sbucium
Și-mă blestem Ceasul-rău!,
S'apropie copilul
Cătind pe tatăl său.

S'apleacă ; par'că glasuri
Dintr'altă lume-î vin,
Și părul blond îi cade
Pe chipul lui senin.

Și'ntreabă : «Mama unde-î ?
— «Aici. Dar ce-ai să-mi spuî ?»
El trist zîmbește dulce,
Dar orbî sînt ochii lui.

«Cînta un om la poartă,
Și lumea-l asculta ;
Așa de jalnic, mamă. —
Și uite, cum cînta !»

Și triste tonuri limpezi
Acum din gură-î ies.
Regina 'n neastîmpăr
Oftează lung și des.

Îngroap' obrajii 'n palme
Și-apasă gura ei
De teama să nu 'ntrebe
Miratul rege: ce-i?

Iar regele: «S'aduceți
Pe-acel străin, curind!
Să facă bucurie
Copilului, cîntînd!»

Și vine cîntărețul,
S'oprește-apoi pe loc,
În ochii-i par'că arde
Întregul lumii foc.

Se fac curtenii roată
Și 'n mijloc l-au închis,
Iar harfa cîntă jalnic
Și dulce ca 'ntr'un vis.

Și freamătă prin coarde
Și plînge-apoi amar
De vremi demult apuse,
De-un suflet solitar.

Gemeaū sbătute tonuri
Ca marea printre stînci,
Ca vîntul iarna 'n codrii,
Puternice și-adînci.

Cînta de-amorul vecînic...
Adînc a tresărit
Regina, și-apoi stete —
Un chip înmărmurit.

Simți numai odată
De sînge-obrazul plin,
Cînd, tras de cîntec, merse
Copilul la străin.

El trist privi copilul
Pe coarde cum bătea,
Privi apoi spre Doamnă ;
Și cred că el plingea.

Stă regele ca piatra,
Regina 'n chin nespus.
Prin sală însă șoapte
Trec multe 'n jos și 'n sus.

«Măi cîntă-ne», se roagă
Copilul, și-un senin
Păru că se strecoară
Pe-un cer de noapte plin.

Precum privighitoarea
Ce 'n ceasul morții-ar vrea
Prin cîntec să 'ntirzie
Perirea ei, părea

Că vrea și cîntărețul
S'alunge norii grei,
Să mîntue regina
De-amarul chin al ei.

El cînt' acum sălbatec
Cum n'a cîntat nicîcînd,
Iar orbul fiu de rege
Ascultă tremurînd.

El tace-acum, și iarăși
Soptesc cu toți, și sta
Zimbind tăcut copilul
De cele ce-asculta.

Dar regele tresare,
Se 'ntunecă mereu:
«Ce-ți spun acolo, 'n sală
Șoptind, copile-al meu?»

«Ei spun, că să am, tată,
Și ochi, atunci deplin
Aș fi 'ntru toate-asemeni
Acestui om străin!»

Ca 'ntrun mormint tăcere
Prin sală s'a făcut,
Iar regele se 'ntoarce
Spre Doamnă-sa tăcut.

Ea ține 'n jos privirea
Cu ochi nemișcători —
Copilul singur rîde,
Prin sală trec fiori.

Iar regele privește
La toți acum pe rînd —
Cu hohot se ridică
Și strigă tremurînd :

«Aici și 'n clipa asta
S'orbească pe străin,
Și-atunci va fi asemeni
Cu tine pe deplin!»

El zice. Se'mplinește...
În noapte-acum de veci
Pe drumuri, trubadure,
Tu orb o să petreci!

LIBRARY OF THE
- BIBLE SOCIETY -
BIBLICAL THEOLOGICAL

I E H O V A H

IEHOVAH

I.

Poporul florî îi aşternû pe cale
Şi haine-î aşternû — iar eû am rîs.
L-aû dus pe la judeţ, l-aû dus la cruce.
Iar capul lui însîngerat ardea
Şi fruntea sa 'nroşită, vai, de sînge,
Dar eû am rîs de el bătîndu-mî joc.
Voî l-aţi bătut cu biciul crunt, şi ziceţi:
«E Dumnezeû!» şi l-aţi ucis şi ziceţi:
«E Dumnezeû!» Dar arătaţi-mî mie
Pe-a-toate-creiatorul Dumnezeû,
Şi lui vreaû să mă 'nchin! Mi-l arătaţi
Pe cel ce poartă soarele 'n văzduhuri
Şi-a căruî glas răsună ca furtuna,
Pe cel ce seceră copaci ca iarba:
Eû vreaû să-l văd şi să-l cunosc, cum e;

Și vreaū să-l știū, cum pruncu-și știe mama,
Cum cerbul-puī cunoaște pe cerboaică ;
Dar nu! Mai înainte nu mă plec —
Eū rîd, cînd plînge Dumnezeuul vostru !
Eū am un Dumnezeu, dar el nu plînge.
Și rîd, cînd Dumnezeuul vostru moare :
Al meu trăește 'n veci, că-ī Dumnezeu !
«Tu vei trăi 'n etern». — Eū voi trăi,
Cînd toate pier? Etern? Ei bine dară !
Eū voiū trăi, cătînd pe Dumnezeu.
Nu vreaū să mor pînă 'n clipita'n care
Voiū sta cu El odată față 'n față,
Să-l văd și să-l cunosc așa cum e ;
Cînd vine 'n cer, el vine ca furtuna,
El face semn și lumile-l ascultă —
Atunci o să mă'nchin și am să mor.

II.

Pustiū era 'mprejur și ars pămîntul.
Nici pom, nici iarbă, nici tufiș n'avea
Deșertul lără umbră. Albul soare
Svîrlia de sus săgeți, ca limbă de foc,
Și-apoi s'a scufundat în Marea-Moartă
Ca 'n plumb topit un glob aprins de aur.

O pasăre trecu, bătînd din aripî,
Dar moartă ea căzù de-otrava mării
Și multă vreme, rece-așa pluti
Pe luciul mort cu aripile 'ntinse.
Cu ochii 'ntunecați privește-Ahasver;
«Eterna moarte ție! Mie viață
«De-apururi, și 'ndoiala cea de veci!
«Ce-s eü? Și ce-î Iehova? Și ce-î lumea?»
Se 'ntoarse-apoi Ahasver și, plecînd,
Pustia-l învăli 'n lucrî de-amurg.

III.

În Nil intrase soarele cel galben.
Părea de sînge zarea și nisipul
Și pietrele 'mprejur. Giganți năpraznici,
Coloanele lui Memnon se 'nălțau
Ca umbre mari și-albastre către Cer;
Și-o boare-abia bătea 'n văzduhul roșu.
Coloanele 'ncepur'acum să cînte
Cu freamăt lung și 'ncet pîrînd o taină
De mult închisă 'n piept și spus'acum
Amurgului și borilor de seară.
Ahasver stă tăcut și-ascultă lacom,
Și-ascultă mult să le 'nțeleagă taina.

Tăcere se făcu apoi, și 'n urmă noapte.
El stă și-acum pe loc. «De ești, o Memnon,
De ești tu Zeu, de ce te plingî tu Noptii?
O vorbă zi, și ziuă se va face
Și soarele venind — va răsări.
Oh, zi-o, ca să-ți cred!»

Și se făcu

Maî noapte, tot maî noapte, tot maî mare
Statuia. Și din cer sosind amurgul.
Ascunse 'n vâlul umbrelor pe Memnon,
Lăsînd pe-Ahasver fără de răspuns.

IV.

Sub ceru 'nflăcărat, un stîlp, în Indiî,
Cu fruntea 'ntrece palmierii nalți,
Și-un om, pe stîlp, în vîrfu-î stă și cîntă
De anî el stă. De cînd, nu știe nimenî;
De unde-î el, nu știe nimenî. Însă
Cînd taînică de sus tăcerea Noptii
Scoboară pe pămînt, atunci străinul
Întinde brațele spre cer, parc'ar voi
Să smulgă cerul pe pămînt cu sila.
«Iehova! Dac'aî fi, te-aș fi văzut!
«Dar ah, nimic, nimic nu te vestește.

«Cresc holdele 'n cîmpii și pier în urmă ;
«Mor oameni, iar în loc vin vecinic oameni,
«Nebuni și răi, precum le-aū fost părinții.
«S'adună-aici și cască ochii mari
«La mine, și sînt «sfîntul» pentru ei ;
«Îmi cer minuni, s'alung dureri și moarte,
«Să 'nlătur pedepsirea vinei lor,
«Ca iarăși să s'asvîrlă 'n vină nouă.
«De-aī fi Iehova, tu, stăpîn al lumii,
«De mult aī fi sdrobit pe viermii aceștia —
«Nimic n'aī fi zidit, nimic, Iehova !
«Tu nu ești Dumnezeu!»

Cu capu'n jos

S'asvîrle-acum Ahasver de pe stîlp.
Și fișie 'n tufiș, și ard prin noapte
Aproape-aici, sălbateci ochi de tigru.
Privește fiara drept, și ca un vuet
De ape 'n depărtări îi geme glasul.
Se uit'Ahasver lung și-așteaptă moartea,
Dar, ca vrăjit de ochii lui Ahasver,
Stă tigrul strins, iar coada-ī biciuește
Pămîntul cald, el bate 'n fălcī, se 'ntinde
Și pleacă 'ncet prin codru. Iar Ahasver
Spre Gange-aleargă și s'aruncă 'n riū
Și 'noată 'n susul apei ca să-și piardă

Viața 'n riū. Puternicele valuri
Îi dau puteri. La mal Ahasver iese
Și intră 'n codrii-adînci, iar codrii sună
Și gem în urma lui și urlă 'n noapte
Fugarului: «Nu, nu e Dumnezeu!»

V.

Nisip cît vezi cu ochii pretutîdeni,
O mare de călduri scînteietoare.
Nici chin, nici bucurii pustiul n'are,
Ici, colo stînci pleșuve, ca năluci
Se' naltă trist.

Un om acum s'arată
Din peștera de stînci și, neclipind
Din ochi, ca un vultur, spre soare cată.
«El nu-î nici în pustiuri!» zice el
«Și nici în stele nu-î. Aici a fost
«Tăcere cu de-ajuns, ca să-l aud;
«Destul de mare cerul, ca să-l văd!
«Nisipul e ca miile de stele,
«Iar stelele sînt fire de nisip —
«Etern aceeași lume făr' de rost,
«Nevrednică să fie viața 'ntr'însa!»

Și iat' atunci ca norul de furtună
Se văd ieșind din pulbere, venind
Ca volbura, sălbateci călăreți,
Cu zăngăte de-oțel și fluturînd
Vestmîntul alb. Iar caii 'n goana lor
De-abia ating pămîntul sur și-aleargă
Nebuni, ca niște gînduri mari pornite
Din cap, ca să cuprindă 'n goană lumea.
Acum s'opresc. «Ni-e sete», zic; «ni-e sete!
Străine, dă-ne apă. Noî sburăm
Spre lupte. Dar aici în vîrf de sulii
E gloria, iar sulița-î purtată
De braț, și brațul cere hrană nouă!»
— «Voi mergeți la război? Dar pentru cine?»
— «Ah, cum întrebî! Pentru credința noastră,
Și sfintul Dumnezeu!»

Atunci Ahasver :

«E Dumnezeu în lupte?» Și 'n tăcere,
El pleacă fruntea trist. Ș'apoi : «De-aveți
Un cal, eû plec cu voi! Eû vreaû în luptă
Să cat pe Dumnezeu, și vreaû să-l aflu.»

VI.

Și zi cu zi turbat războiul urlă,
Și an cu an Alah aprinde lupta.

Imperiî cad, și neamuri pier. Furtuna
Și moartea trece p'unde trec Maurii.
Iar unde-î mai cumplit omorul luptei,
Acolo stă și seceră Ahasver.
E fulger spada lui, și flacări ochii,
Iar glasul lui ca țipetul de trîmbiți.
Protivnicii-l cunosc, ca pe-o nălucă;
Nu prinde fieru 'n el, și n'are moarte,
Iar gura lui vuește: Alah, Alah,
Părea că p'insuși Dumnezeu îl chiamă
Din cer, ca să se 'ncaere-amîndoi.
Astfel veni 'n pămîntul andalusic.
Cîmpia strălucia 'n amurgul roșu,
Frumoasă ca'n povești și ca Edenul
Cel vecinic cald. Proptit de spad'Ahasver
Privește 'n văi acum, iar luptătorii
Prin iarbă s'odihnesc în jur. Și 'ncet
Începe-un tînăr se'nstruneze lira
Și 'n freamăt de cuvinte dulci el cîntă
Edenul, tinguit și drag. Tresare
Ahasver tremurînd: «Ah, nu e 'n lupte!
«Nu 'n lupte-î Dumnezeu! El este 'n cîntec.
«Învăță-mă cîntarea ta, copile —
«Și ia fugarul meu în schimbul lirei:
«Fii tu viteaz de-acum! Eă vreaă să cînt!»

VII.

Pierduți cu firea-l ascultaă pe-Ahasver,
Cum el cînta pustiuri largi și lupte —
Cîntări, acum ca flacăra de foc,
Ca florile din basme-acum, și-aprinse
Ca soarele 'n arșiță uneori,
Gingașe-acum, ca pînza de paiangen
Cînd roua scinteiază 'n tortul ei.
Acum cînta cu vuet ca de trîmbiți
Sălbatece cîntări, și-acum duios
Și-așa de tînguit și blind, că lacrămi
Scotea din ochii cari-aă ris cu hohot,
Și nimeni nu putea pricepe 'n lume
Cum poate el pricepe 'n lume tot,
Simțînd ca pentru toți.

Și ei căzură
Tăcuți și 'mbrățișau acum genunchii
Acestui oim ce deschidea prin cîntec
Adincul firii lor, spunea'n cuvinte
Ce nu 'ndrăsneaă să-și spue nici șoptînd.
Eroi făcea din tineri; în femeii
Văpăi el aprindea, și dulcea jale:
S'asculte și să tremure de drag.

Și-avù de-onorurî parte, și de-averî;
Iubit era de regî, iubit de neamurî —
Dar trist era și 'ntunecat poetul
Și rece totdeauna'n ochî, de par'că
Nu *el* erà acel ce are vecînic
Atîta foc în cîntec.

VIII.

O femeie:

Cu chipul rupt din soare-atuncî i-a zis:
«Te plingî, tu din splendoarea ta cerească;
«Tu cel ce-aprinzi pe toți, ești trist și rece!»
— Eû cat pe Dumnezeu. Nu-l aflu 'n cîntec.
«Pe Dumnezeu?» a zis. El e 'n iubire,
Și galeș îl privi, zîbind cu ochii.

Era el Dumnezeu? Pe patul moale,
De fete 'ncunjurat, pe capul lui
Cununî punînd și vrerile-ascultîndu-î.
Al lui era mărgeanul frumuseții;
Și ne'nterrupt, nebun și fluturatic
Bău paharul lacom al iubirii,
Jertfind pentru frumos frumosul vieții.

Cătă iubirea vecinic — și-o găsi
Că-î numai umbră goală, iar plăcerea
Cea fără saț dorită, numai umbră;
S'o svirlî, nesăturat de ea, 'ntr'o parte.
Nici plînsul nu-l mișca, nici vorba plînsă,
Rîdea strivind o floare și simția
Că are-un drept apururi s'o strivească.
Atuncî femeea, cea de mult uitată,
Veni, privind la el ca'n ceasul morții
Rănita căprioară: «Ți-am adus
Copilul tău, pe cel născut de mine,
Ahasver, ție'n chipu'ntreg asemeni» —
«Asemeni?» Și 'ngrozit se uit' Ahasver.
«Ursit al morții e! nu vreaū să poarte
«Din noū prin lume-amarul meu de veci!»
Cu mîni de fier el și-a cuprins copilul
Ca să-l strivească 'n mîni, dar biata mamă
L-a smuls, fugind cu el.

«De-aî fi, Iehova,

«Eū n'aș avea copil și nici urmaș
«Spre-a maî spori pe lumea ta 'ndoiala,
«Cătînd dreptatea ta ce nu există
«Și 'n veci spre-a te nega cu glas de tunet.»
«Cărați-vă din casa mea, femeî corupte!
«Nu-î nici un Dumnezeu și nici iubire.»

IX.

Ce om negustorește-aici comori,
Turnînd în beciuri aur peste aur,
Pe care el din vreme'n vreme lacom
Îl joacă 'n mîni și'l pipăe? De-oțel
Sint ochii lui, iar inima de piatră,
Și degetele ghiare cari de-apururi
Tot scurmă, scurmă. Poate Dumnezeu
E'n aur? O, mai mult. Pentru Ahasver
Chiar aurul e Dumnezeuul căru
Se'nchină el, cînd pipăind în ziduri
Găsește-o ușă numai lui știută,
Și-apoi în beciu adinc — așa de-adinc,
Că nu străbate vecinic pîn'acolo
Vr'un glas de sus — și stînd la lumîinare
Ridică saci ce staū grămezî, tăcuți
De par'că n'aū văzut nici cînd lumina.

X.

De-odată — Doamne ce-î? — se zbate locul,
Zăvorul sună greū, s'aude-un vuet
Venind de sus — și-apoi tăcere iar.

El bate'n uşă-o zgâlţie şi 'ncearcă
Cu'nfiptele lui unghii să desprindă
Vr'o scîndură din ea, şi'n urlet chîamă
Pe cei din casă bîetu 'ntr'ajutor.
Nimic. Nimic. Iar umbra lui se mişcă
Şi joacă pe pîreţi, grozav de mare
Şi plină de flori, părea că-î Duhul
Cel rău, al lui, care'şi bătuse joc
De el şi-l prinse-aici ca vecinic rob.
El vede-acum crăpînd un sac; şi aur,
Ca sîngele din sac începe-a curge
Şi picură sunînd, sunînd mereu
Şi tot mai mic e mucle lumînării:
El sfîrîie, şi-apoi s'a stins. Ahasver,
De foamea cea cumplită, roade sacii
Şi aurul din ei, dar aducîndu-şi
Aminte, rîde răguşit: «De-apururi
Flămînd şi 'n întunec, că sînt vecinic!»

XI.

«La Nil eî l-am cătat, şi nu era!
Pe-un stîlp înalt am stat, şi nu-l văzui!
Mi-aî spus că pentru el se fac războaie,
Şi l-am cătat, şi nu-l găsiî prin lupte.
Credeam să fie 'n cîntec, nu e 'n cîntec!»

O fi 'n iubire-am zis, și nu era!
În aur! Iată staă pe munți de aur,
E aur tot ce-apuc — și pier de foame!
Acum, dac'aș putea să-mi plec genunchii
Și capul ca să zic: «Ești Dumnezeu,
Cunosc puterea ta!» eă aș muri
Și nu m'aș chinui. Dar nu-l cunosc,
Cit timp eă sufer chinuri peste fire —
Nu cred în el, căci sînt născut spre chinuri.
Durere-î calea mea, și 'n lume parte
Am numai de 'ntunerec și de lacrămi,
Și tot ce-am moștenit e necredința.
De-ar fi un Dumnezeu, l-aș blăstăma,
De-ar fi un Dumnezeu, i-aș sta în față
Și-aș zice: Pfu! că m'ai creiat, Iehova!
I-aș asvîrli pe oameni la picioare
Și-aș zice: Atît e ce-ai creiat și tu!
De ești, eă rîd de tine! Tot disprețul
Și ura mea, Iehova, dacă ești! Să fii!
Nu cred în tine și — trăiesc!

XII.

Orașul e pustiū de mult, dar spune
Grămada de ruini că 'ntr'alte timpuri

Viață fu pe-aci, frumseți și artă.
Pământul zguduit, odată numai,
Și-o flacără de foc, crăpînd adîncul,
Făcu ruini splendorile cetății.
Dar, iată, după veacuri, iar răsare
Viață din ruini, și 'ncep să crească
Biserici, mănăstiri și cruci. Călugări
Se văd pe multe căi, zeloși în lupta
Credinții lor. Și ard ici colo ruguri —
De multe-orî s'aud înfiorate
Plînsori, din bolți ascunse sub pămînt,
Plînsori din gurî de fete, de copii,
Cînd vr'un călugăr plin de fanatism
Prin cazne diavolești ar vrea să zmulgă
Din ghiara lui Satan femeî și fete.

XIII.

Acum ei scormonesc țărîna care
Fu 'n alte vremuri casa lui Ahasver,
Ei dau peste-o zidire sub pămînt —
Dar n'are nici-o ușă. Par'că este
De însuși Dumnezeu așa clădită,
Să fie cel mai bun locaș de caznă.
Dar iat'un om într'insa, stînd pe munți

De aur. Poate-î mort? El crapă ochii
Încet, și «apă!» geme, «dați-mi apă!»
Apoi el întărit de-o 'nghîțitură
Se clatină și-orbit de multă zare
De facile-și pune palma peste ochi,
Privind mirat în jurul său, că vede
Toiag și cruci și nourî de tămîe.

XIV.

«In numele lui Crist, tu cine ești?»
— «Sînt îndoiala!» — «Tu? Vr'un Saracen
Ești tu, păgîn și hoț, care-a ascuns
Averi de-ale creștinilor aicea.
Curînd pe roată-l puneți, ca să spue
Pe unde-a mai ascuns averi! Și-l faceți
Să-și lapede credința 'n zei și idoli,
Și pocăit spre Crist să se întoarcă.
— «Cînd n'aũ putut amarele dureri
A vieții sbuciumate să mă ducă
Spre Crist, nu va putea călăul vostru!».
Așa vorbi pe roată 'n fierul roșu,
Erou-martir al îndoielii sale

Cătînd pe Dumnezeu și adevărul.
Atunci, un singur vaet fioros
Ieși din gura lui; și tremurau
Boltitele 'ncăperi, și-aū inlemnit
Călăii. «Crezi în Dumnezeu? Vorbește!
Te 'ntreb din nou, ori ai să pieri în flăcări!»
— «Să pier? Nu pot să pier pe roata voastră,
Nu pot în flăcări, nu, că eu sînt vecinic:
Ahasver.»

Și 'ngroziți îngălbeniră
Cu toții.» Ce? Mă știți? Voi mă cunoașteți?
Adusu-mă-a p'aci grozavul nume
Samumul din pustiū? Voi mă cunoașteți?»
Părea c'ar fi văzînd pe Satan însuși,
Așa s'aū dat în lături toți. El rise:
«O! viermī nevolnici, voi! O, ce cucernici!
Intii pe Crist l-ați chinuit, mă ardeți
Pe mine-acum, în numele lui Crist!
Ah, nu e Dumnezeu, că dac'ar fi
De mult v'ar fi zvirlit în fund de Tartar!»
Se'nalț'acum și pleacă; de pe deal
Ii flutură mantaua 'n vînt, cînd dinsul
Se 'ntoarce-o clipă ca să strige 'n văi:
«Nu! Nu e Dumnezeu! Iehova nu-i!»

XV.

Ce oameni sînt aceștia cari de luni
Văd numai cer și apă? Prora lor
Brăzdează mările spre lumea nouă.
Acolo supt catarg, proptit Ahasver
De 'naltul brad, privește-adînc în apa
Cea vecinică la fel, pe care vîntul
O spumegă degeaba biciuind-o,
Căci ea 'n curînd s'așează 'n luciul ei
Și veselă se joacă'n unde crețe.
Un om căzu 'n adînc și dispăru
Sub valuri, fără urmă. Mulți periră
Topiți de-arșița verii și pe mulți
Tăcînd îi aruncară 'n sînul mării,
In vecinica uitare! Numai țara
Speranțelor o mai avea în gînd.

XVI.

America! Găsesc o viață nouă
Bărbații 'n ea. Se risipesc curînd
In multe părți, croindu-și soarta lor,
Tăcut, aici, și-aici de glorii plină.
Ajunse-Ahasver rege. Ca un vis

Era frumoasă țara ce-l alese
Pe el, cel îndrăsneț, pe cel cuminte,
Cum om nu măi fusese pîn'atunci.
Poporul, cîrmuit cu 'nțelepciune,
Trăia 'n belșug și 'n pace și 'n mărire,
Dar el întănecat stătea de-apururi :
«Cînd pot ca Dumnezeu» zicea Ahasver,
«Ce-î rău să'ndepărtez, să fac ce-î bine,
«Atunci e 'ntoarsă 'n mîna mea puterea :
«Ce face pe-unul fericit și vesel,
«Il face pe-altul trist. Eū însă vreaū
«Să vād pe toată lumea fericită !
«Credeam, că de-am trăit atita 'n lume,
«E tare brațul meū. Dar împotriva
«Puterilor de veci și ale soartei,
«Mă lupt și eū degeaba. Dacă asta
«Ți-e opera, distruge-ți-o, Iehova !»

XVII.

Poporul l'a iubit, dar tot săpîndu-l
Pe-ascuns dușmanii săi, sporiră focul,
Și 'n urm'aū vilvăit nestinse flacări
Și groaznică veni 'ntr'o zi mulțimea :
«Tu 'n cine crezi? Ți-e toată 'nțelepciunea

«Puterea lui Satan? Iar zeii noştri,
«Nu sînt ei sfinţi? Ahasver, tu te 'nchină
«La zeii străini, cari duşmănesc p'ai noştri!»
Zimbînd ascult'Ahasver, apoi ia
Coroana-î de pe cap: «Nici Dumnezeu
Nu poate 'n lume mulţumi pe oameni!
De ani îi păstoresc cu griji de tată,
Şi singurul meu gînd: să-î fericesc!
Şi-acum, acum ei sînt sătui de mine —
Şi 'n linişte-şi luă toîagul şi plecă.

XVIII.

Cum urlă vîntul 'n văi şi 'n curcă nori
Pe cîmpii 'nzăpădiţi cei făr'de margini!
Nu-î casă, nu-î copac, nu-î corb în zare.
Şi merge încet cu paşii morţi Ahasver
Şi 'nnoată prin nămeţi. Acum stă 'n loc.
Şi iat'un om în urmă-î, stă şi merge
Cum face-un cîine credincios în urma
Stăpînului. L'a cunoscut acum!
E bietu-î servitor, e Matatope,
Urmîndu-l tot pe-ascunsul pin'acum.
«Tu eşti aici?» — «Ah iartă...» — «Nu sînt rege,
Eü n'am averi şi n'am puteri şi glorii!»

— «Ce știe-un cîne de-î e Domnul rege
Orî cerșetor!» — «Dar ai copii acasă...»
— «I-am părăsit». — «De dragul meu? O, spune
Făcutu-ți-am vr'un bine ca să-î lapezi?»
— «Dar cine-s eă, stăpîne, ca să-mî faci
Un bine-așa de mare? Tu ești bun!
Ah, lasă-mă să te iubesc de-apururi.»
A zis, și-așa de nu știu cum Ahasver
Zimbi duios atunci, și fără vorbe,
Pluti 'nainte 'n crivățul urlînd
Prin naltele zăpezi pînă ce-î spuse
Cu grijă servul său că merg spre moarte.

XIX.

Iar moartea sta pîndind pe-acea cîmpie,
Din nori amenința, urla din vîfor,
Scrișnia din gerul care prefăcea
In ghiată chiar și razele de soare.
Dar nu-l lăsă pe-Ahasver pradă morții
Matotope: cu trupul său scutindu-l
De ger, îl duce'n brațe, și'n zăpezi
Cu mina-î sapă ierburî de mîncare,
Și-i spune cum se fierb atitea leacuri.
Scăpar'așa de țeapa și toporul

De-atitea-orî isbit spre capul lor
De roșii Indieni, pînă ce'n urmă
Ajunseră trudiți la malul mării.
Văzur'un vas. «Tu vei putea trăi
Dincolo peste mări? — «Eû sînt la tine!»

XX.

Eraû la malul Lumei-vechi, cînd vîntul
Veni să 'nalțe valuri mari cît munții
Cu vîrfu'n cer, aici, și-aici prăpăstii
Cu guri căscate-afund pînă'n adîncuri,
Urlînd și resvrătite vrînd să smulgă
Pe Iehova din cer, să spargă cerul,
Să 'nghiță tot ce e'ntre cer și iad.
Trosnea'n închieturi cu vuet vasul,
S'a rupt catargul lui, s'a rupt și cîrma.
Grozav, din miî de guri s'aude-un țipet,
Cadavre-apoi se vād în larg, și țândări.
Puțin se lupt'Ahasver; și se lasă
Tărit spre-adînc. Dar uîte-o mină tare
Il prinde-acum de braț și-aproape mort
Și'n nesimțiri Matotope-l ridică.
Și-o birnă cuprinzînd, il ia pe birnă
Și rîde: «Ești scăpat!» Dar ochii săi

Se'ntunecă de-odată: «Ne 'necăm!
Noi doi suntem prea grei și birna slabă.»
Și pînă ce să'ntind' Ahasver brațul
Spre el ca să-l oprească, credinciosul
Matotope, fără să zic'o vorbă,
Peri'nghițit de valuri in adinc.

XXI.

In largul ocean, pe-o 'ngustă birnă
Perind de frig și sfișiat de jale
Că i-a murit și singurul amic, Ahasver
Svirlit a fost pe-adîncuri, pînă cînd
L'aū prins Venețienī de pe corăbii,
Și ca 'n povești, revine stinsa-ī viața
Din nou, cu vechia sa 'ndoială iarăși:
«Ce-ī lumea asta, ce-ī? Iehova unde-ī?»

XXII.

Florența, cuib al artei și-al cîntării,
Ai genii și frumseți, in tine-ī viață!
Femei frumoase 'n haine 'mpurpurate
Impart cununī de dafin;
Mărețe-ateliere pretutindenī,

Cap-d'opere 'n biserici și 'n palate,
Prin piețe și pe străzi, și plăsmuiră
De geniu pe tot locul.

Iar în mijloc

Artist sărbătorit acum de-o lume,
Ahasver cu mantaua sa pe umeri,
Pe cap cu căciulița lui de catifea,
Și-așa de mari idei, și multe 'n cap,
Incit abia erau pe lume mîni
Destule ca să-î întrupeze arta.

XXIII.

Și singur își vorbește-acum zîmbind:
«Acum îi sint pe urme, 'ncep să-l aflu!
«In Duhul creator e Dumnezeu!
«El dă viață 'n veci prin daltă pietrii
«Și pînzei prin penel; și lumii de oameni
«Cunosc pe Dumnezeu dintr'un măiestru!
«Prin capul meu, imagini, curgeți, curgeți,
«Și dați putere mîinii mele! Rob să fii,
«Tu trup de lut, într'aripat de suflet!
«Sint vecinic! Eū, și gîndul meu, sint vecinic!
«Eū am să te 'nțeleg, să te cuprind,
«Tu lume! Taîna ta am s'o descoper —

«Eă, eă sînt Dumnezeă!»

Și ca 'mbătat,
Lăsîndu-și lucrul, el ieși 'n suflarea
De vînt de zori, să-și răcorească fruntea:
Și iată, 'n caldul fapt de zi, pe pragul
Bisericii, el vede-acum scăldată
De razele-aurii, șezînd o mamă
Frumoasă fără seamă, fericită
Și tînără. Obrajii ei de înger
Plecați peste copilul ce-și întinde
Minuțele cu drag, cerîndu-î sinul
Pe care ea-l pleca mereă ca să i-l sugă.
Copil și mamă se priveau în ochi
Cu drag, și mulțămîți și-uitînd de lume,
Și el, nevinovatul, o făcea
Ferice, iar pe el ferice mama.

XXIV.

Ahasver stă pe loc și lung privește,
Iar ochii lui se 'ntunecă: «Nebun
Ce sînt! Un biet nimic! Și praf al căii!»
Intră 'n atelier cu grab' apoi svirlînd
Cuțitu 'ntr'un tabloă sfirșit, cu vuet
Isbi ciocanul greă, de sus, în capul

Statuii și se'ntoarse și fugi.
Dincolo de-Alpī o vale fericită :
Aici veni Ahasver și-a oftat,
Și lacrimi calde-ī năvăliră fața.
Se'ntinse'n iarb'apoī, gemīnd cu hohot
Cu fața'n jos, ca'n chinurī negrăite.

XXV.

Atuncī un vīnt domol și cu odorurī
Veni și-aduse pulbere de floare
Și-o puse prin potirul altor florī.
Duceau din floare'n floare-albine iuți
Și fluturīi polenul ; iar prin aer
Furnicī sburaū, cīntīnd, convoiū de nuntă.
Și pasări multe'n crīng steteau de vorbă
Orī puf duceau la cuib, iar una'n sboru-ī
Veni spre-Ahasver, visătorul, vrīnd
Să-ī smulg' un fir de păr, să-l ducă 'n cuib.
Cu puīi, din pădurī, o căprioară
Ieși la marginī și suna domoi
Frunziș uscat, sub pași lor, și vreascurī
Căzute jos de vīnt, din fagiī tinerī.
Iar florile deschise-aveau potirul
Și 'ntreg acest concert primăvăratec .

Părea un cîntec cald și 'mbătător.
O șoaptă s'auzea și pași înceți
Și-un rîset drag ca sunetul de clopot
Se tot apropia : voinic, un tinăr
Ținea cu brațul strînsă peste mijloc
Pe-o fată ca un înger și i-a pus
În deget un inel : «Mireasa mea!»
I-a zis, iar ea : «Iubitul meu de veci!»
Și-apoi, îmbrățișînd-o iar flăcăul,
Intrară 'ncet p'umbroase căi în codru.

XXVI.

În sus sări Ahasver, luminat,
Și chipul îi lucia ca faptul zilei.
Apoi căzu 'n genunchi ș'avînd spre ceruri
Întinse brațele, vorbi cu glas de tunet :
«Iehova ești ! Tu Domn și Dumnezeu !
«Eū te-am cătat prin lume pretutindenī,
«În jertfe te-am cătat și'n sihăstrie,
«În crime și 'n dispreț eū te-am cătat.
«Cum fuge dup'al mamei glas copilul
«Și puii cum se țin după cerboaică !
«Întregul chin al lumii l'am răbdat,
«Băuī paharul plin al suferinții,

«Eû binele-l iubiî, făcut-am bine,
«Urmîndu-l chiar și 'n noaptea rătăcirii,
«Cătat-am pe Iehova prin pustiû.
«În mări adînci, în crivăţ și 'n furtună,
«Și 'n inimă la mine l-am cătat,
«Dar cupa-mî de băut durere-a fîst,
«Și necredinţ'a fost mîncarea mea,
«Iar viaţa, ce-am trăit, un întunerec.
«Dar iată ochii mei te văd acum :
«Voinţa firii, ea e Dumnezeû,
«Iehova-î Dumnezeû, e mersul firii —
«Ah, cine-s eû, Iehova, ca să-ţi cer
«De-acuma binefaceri? Lui Iehova
«Eû plec genunchii, că Iehova-î bun !
«Acum doresc să-mî pot închide ochii
«Și capul să mi-l culc într'un mormînt,
«Căci te-am văzut, Iehova, ochi în ochi,
«Eû vreû de-acum să gust ce dulce-î moartea !
«Voi trece-acum ca frunza'n vîntul toamnei ;
«Și-apururi prea-mărit să fii, Iehova !»

A zis și-apoi căzu pe florî ca vreascul
De vînturi scuturat, și-apoi muri.

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
Rămas bun	7
Trei tovarăși	9
Rătăcire	11
Cîntărețul	12
Furtuna primăverii	13
Cintec	15
Cintec	17
Sonet.	19
Luptă	20
Cintec de clopot	22
Sonet	24
Furtuna zice	25
Rugăminte	26
Statuia de marmură	29
Vis	31
Fluturi sărutîndu-se	33
La sînul mamei	35
Negură	33
Vîntul	40
Sonet	42
Ei	42

	<u>Pag.</u>
De-ațitea ori	43
Dimbovița	45
Întrebare	46
Sonet	48
Pământului	50
Regina	51
Cina cea de taină	54
Limpezit	55
Dor de-acasă	58
Artă	60
Monumentul	65
Furtuna	67
Copacul	70
Înaintea furtunii	72
Corbii	75
Măimuța 'n colivie	79
Prometeu	81
Mama vitregă	83
Copilul ei	86
Moise	95
Brațele mamei	98
Cain	102
Iehovah	113

VERIFICAT
1987

LIBRĂRIE
CAROL I
BUCUREȘTI

VERIFICAT
2007

BIBLIOTECA
Centrul Universitar
2007